

Międzynarodowe Stosunki Polityczne

Ćwiczenia

dr Karol Kaczorowski
Katedra Studiów Europejskich UEK

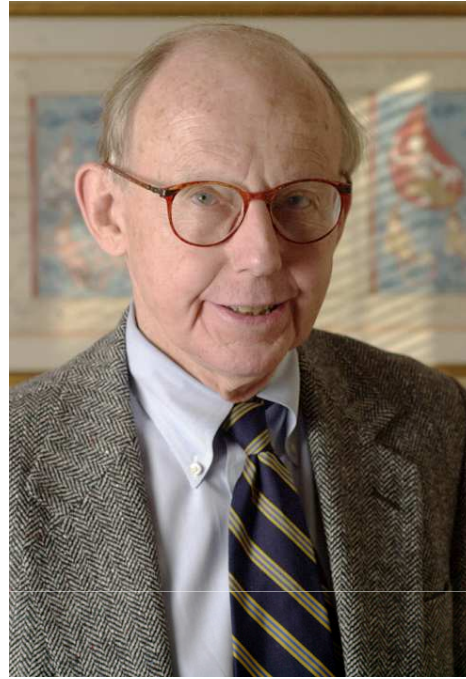

Debaty wokół "Zderzenia cywilizacji".

Plan tematów na ćwiczeniach

- 1. Zajęcia organizacyjne, uwarunkowania współczesnych MSP, dyskusja na temat współczesnych problemów MSP. (już się odbyły)
- 2. Prawo międzynarodowe jako normatywna rama MSP, podmiotowość państwa z perspektywy prawa międzynarodowego.
- 3. Doktryna Trumana i początek zimnej wojny.
- 4. Koniec zimnej wojny i jej konsekwencje.
- 5. Spuścizna kolonialna w latach powojennych i współcześnie.
- 6. Ameryka Łacińska w Międzynarodowych stosunkach politycznych (w tym współczesny konflikt w Wenezueli).
- 7. Debaty wokół "Końca historii"
- 8. Debaty wokół "Zderzenia cywilizacji".
- 9. Konflikty Afrykańskie i rola Afryki w MSP.
- 10. Konflikt Izraelsko-Palestyński.
- 11. Arabska Wiosna oraz rosnąca rola Turcji i Iranu na Bliskim Wschodzie.
- 12. Wojna z Państwem Islamskim.
- 13. Problematyka kurdyjska we współczesnych MSP.

- Samuel P. Huntington

Kontekst historyczny i polityczny powstania idei.

Odpowiedź na jakie pytania / potencjalne błędy w teoretyzowaniu SM

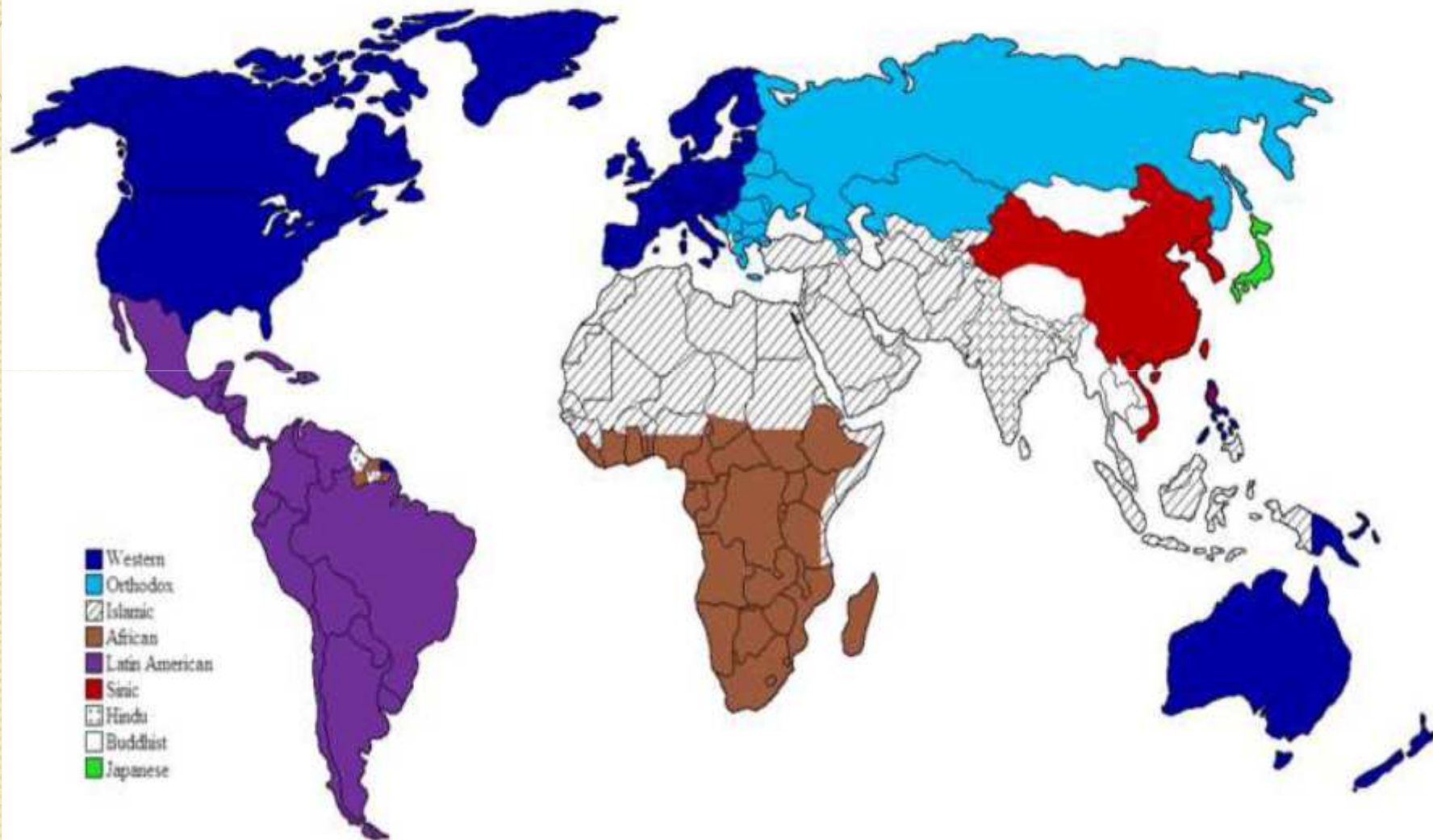
- Realizm
- Dualizm
- Konflikt ideologiczny /kulturowy /etniczny
?

Czym są Cywilizacje?

Świat cywilizacji wg Huntingtona

Tab. 1. Cywilizacje na świecie po 1990 r. według Samuela Huntingtona

Cywilizacja zachodnia vel euroatlantyka (europejska)	Jej początki datują się na ok. 700, 800 lat n.e. Główne elementy tejże cywilizacji to: Europa, Ameryka Północna i Łacińska, a także Australia i Nowa Zelandia. Cechują ją: indywidualizm, liberalizm, konstytucjonalizm, szerzenie demokracji na świecie
Cywilizacja latyno-amerykańska	Jest podgrupą lub odrębnym bytem związanym ściśle z Zachodem. Zawiera w sobie kultury tubylcze (Chile, Peru, Meksyk, Boliwię). Ma ona charakter korporacyjny i autorytarny
Cywilizacja prawosławna (blok eurazjatycki) tzw. geopolityczna czarna dziura	Cywilizacja obejmująca większą część terytorium dawnego Związku Sowieckiego i wkraczająca powoli do Europy, Azji i sfery islamskiej. W najbliższym czasie zamierza ona budować własną tożsamość. Cechuje ją bizantyjski rodowód, odrębna religia, biurokratyczny despotyzm, 200 lat panowania tatarskiego oraz ograniczony kontakt z Renesansem, Reformacją i Oświeceniem

- Za Miłoszewska 2008

<p>Cywilizacja afrykańska (rozciągająca się od Afryki na południe od Sahary)</p>	<p>Praktycznie już nie istnieje, pozostały jedynie zręby afrykańskich tożsamości plemiennych, które są bardzo silne. Głównym ośrodkiem tejże cywilizacji miała być Republika Południowej Afryki. Główne jej cechy to: autorytaryzm, a także dobro wspólnoty (stawiane nad jednostką)</p>
<p>Cywilizacja islamska (Nieforemny półksiężyc islamski)</p>	<p>Rozciągająca się od Afryki Północnej, przez Bliski Wschód, po państwa wokół Zatoki Perskiej i Irak, przez Iran i Pakistan, aż do granicy z Chinami. Strefa ta cechuje się wyjątkową wspólnotą aspiracji i niechęci skierowanych przeciwko Zachodowi (dżihad, fundamentalizm islamski, etnonajonalizm)</p>
<p>Cywilizacja hinduistyczna (subkontynent indyjski)</p>	<p>Istnieje od co najmniej 1500 r. p.n.e. Cechuje ją dobro ogółu (nad dobrem jednostki) oraz nierówność społeczna spowodowana podziałem na kasty.</p>

- Za Miłoszewska 2008

Cywilizacja buddyjska	Obejmuje Birnę, Laos, Kambodę, Tajlandię. Powstała na przełomie IV/V w. p.n.e. Cywilizację tę cechuje nurt religijny, którego założycielem jest członek rodu Gautamów nazywany Buddą (Oświeconym). Religia ta propaguje narodowe i cnotliwe życie na drodze do nirwany (absolutnego spokoju, wyciszenia), a także konieczność samodoskonalenia i medytacji
Cywilizacja chińska	Powstała ok. 1500 r. p.n.e. Cechuje ją paternalistyczna forma organizacji życia społecznego, zespołowość, synkretyzm religijny, tradycjonalizm
Cywilizacja japońska	Odrębna cywilizacja, aczkolwiek wyłoniona z cywilizacji chińskiej między 100 a 400r. n.e. Posiada te same cechy co cywilizacja konfucjańska. Często cywilizację Chin i Japonii nazywa się Cywilizacją Dalekiego Wschodu

Opracowanie autora na podstawie: S. P. Huntington, *Zderzenie cywilizacji i nowy kształt ładu światowego*, Warszawa 2003, s. 21.

- Za Miłoszewska 2008

Cywilizacja zachodnia

- Dziedzictwo starożytności klasycznej
- Katolicyzm i protestantyzm
- Języki europejskie
- Rozdział władzy duchowej i świeckiej
- Rządy prawa
- Pluralizm społeczny
- Gremia przedstawicielskie
- indywidualizm

STRUKTURA CYWILIZACJI

Wyróżniamy:

- Państwa będące członkami cywilizacji (member states), ośrodkami (core states),
- kraje osamotnione (lone countries),
- rozszczerpione (cleft countries),
- kraje na rozdrożu (torn countries)

Kraje rozdarte

- Niektóre kraje mają wysoki poziom homogeniczności kulturowej, ale są podzielone odnośnie tego, do jakiej cywilizacji należy ich społeczeństwo

-
- **Krytyka i debaty w latach 90. i
współcześnie**

- Krytyka i debaty w latach 90. i
współcześnie

- M.in. Noam Chomsky, Edward Said,
Norman Davies

-
- - Czy podział jest empirycznie ugruntowany?
  - - Czy najwięcej konfliktów ma podłoże cywilizacyjne?
  - - Czy większość konfliktów nie jest wewnątrz cywilizacji?
  - - Czy wymiana ekonomiczna wskazuje na podział cywilizacji?
  - - Inne czynniki: Pippa Norris i Ronald Inglehart: badania wartości wskazują na różnice w postrzeganiu seksualności i rodziny a nie demokracji i politycznej organizacji:

-
- - czy podział jest empirycznie ugruntowany?
  - - adwokat tylko jednej cywilizacji
  - - czy taki podział nie tworzy i wspiera "zderzenia cywilizacji"
  - - co ta teoria robi aby mu przeciwdziałać?
  - - czy taki podział uwzględnia różnorodność i wzajemną wymianę w zglobalizowanym świecie?
  - - czy taki podział uwzględnia, że tradycja może być społecznie i politycznie konstruowana i "wynaleziona"

The True Clash of Civilizations

by Ronald Inglehart and Pippa Norris *

Foreign Policy

March/April 2003

- Samuel Huntington was only half right. The cultural fault line that divides the West and the Muslim world is not about democracy but sex. According to a new survey, Muslims and their Western counterparts want democracy, yet they are worlds apart when it comes to attitudes toward divorce, abortion, gender equality, and gay rights—which may not bode well for democracy's future in the Middle East.

**Dziękuję za uwagę i zapraszam za
tydzień**
